

Veileder for turoperatører

A-krimssenteret i Troms og Finnmark er en av åtte sentre der Skatteetaten, Arbeidstilsynet, Politiet og Nav arbeider sammen for å avdekke, forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet. Som en del av et felles initiativ for Nord-Norge har senteret i Troms og Finnmark, sammen med Nordland, annonsert et økt fokus på opplevelsbasert turisme.

Kontrollene til a-krimssenteret i Troms og Finnmark har avdekket tilfeller av manglende etterlevelse og regelbrudd blant flere virksomheter, noe som understreker et stort behov for veiledning for å sikre at aktørene følger gjeldende regelverk. Det er viktig at aktører som driver nordlysturisme setter seg godt inn i lover og regler som gjelder. Disse retningslinjene er utarbeidet for å gi tydelig informasjon og praktiske tiltak som skal støtte turoperatører og guider i å følge norsk lov.

Lover og regler

Skatteetaten

Som næringsdrivende må du huske at du er pålagt å: 1) registrere virksomheten din i Brønnøysundregistrene, 2) levere skattemelding med næringsspesifikasjon hvert år (fritak for skattemelding gjelder ikke for næringsdrivende), 3) betale forskuddsskatt (dersom du er enkeltpersonforetak), og 4) holde orden på regnskap og bilag (hvis du ikke har regnskapskompetanse selv, anbefales det å bruke en regnskapsfører). Husk merverdiavgift (MVA): persontransport er MVA-pliktig, hvor den nåværende satsen er 12%. Den samme satsen gjelder overnattings tjenester. Salg av mat og drikke er for tiden underlagt 15% mva. Guiding er unntatt MVA. Registrering i Merverdiavgiftsregisteret er obligatorisk når omsetningen overstiger 50,000 kr. i løpet av en tolv månedersperiode. Kun kjøp som brukes i MVA-pliktig virksomhet gir fradrag. Kjøp til guidetjenester gir ikke fradrag for MVA.

For mer informasjon, besøk www.skatteetaten.no

Statens vegvesen

Statens vegvesen jobber kontinuerlig for å bedre trafiksikkerheten for alle trafikanter, og har en nullvisjon for hardt skadde eller drepte i trafikken. De kontrollerer blant annet kjøretøyets tekniske tilstand, løyver, kompetanse hos sjåføren, og kjøre- og hviletid. Ved brudd på regelverket kan Statens vegvesen gi bruksforbud, ilegge gebyr og anmelde til politiet.

For mer informasjon, besøk www.statensvegvesen.no

Troms Fylkeskommune

Fylkeskommunen som løyvemyndighet følger opp krav knyttet til yrkestransportlova og yrkestransportforskriften. Kravene vi har mest fokus på er at 1) løyvehaver må ha gyldig løyve, og må til enhver tid oppfylle de objektive vilkårene for å inneha løyvet (jfr. yrkestransportforskriften §2), 2) løyvehaver som ikke kjører ordinær drosjetransport (typisk nordlysturisme o.l.), må ha gyldig dispensasjon fra kravet til taksameter, taksskilt og sentraltilknytningsplikt (jfr. yrkestransportforskriften §48), 3) dispensasjonen gis for 3 år i gangen, og gjelder kun innenfor fylket dispensasjonen er gitt. Kjøretøyet må være registrert som drosje i kjøretøyregisteret, slik at det også er forsikret som drosje og har årlig EU-godkjenning (jfr. yrkestransportforskriften §48). Løyvemyndigheten kan tilbakekalle løyvet ved brudd på yrkestransportlov eller forskrift (jfr. yrkestransportforskriften §16).

For mer informasjon, besøk www.tromsfylke.no

Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet fører tilsyn med virksomheter for å sikre at de overholder arbeidsmiljøregelverket, slik at arbeidstakere får en trygg og forsvarlig arbeidsplass. Arbeidstakere som utfører arbeid i Norge, skal ha arbeidsavtaler, lønns slipper, regulert arbeidstid, forsvarlig arbeidsmiljø og HMS. Hvis tilsynet viser at virksomheten bryter regelverket på ett eller flere områder, kan Arbeidstilsynet gi ulike reaksjoner; pålegg om å rette opp forholdet, overtredelsesgebyr, eller anmeldelse til politiet. Reaksjonen avhenger av hvor alvorlig bruddet er, og om bruddet fører til akutt fare for arbeidstakerne.

For mer informasjon, besøk www.arbeidstilsynet.no

Nav

Hvis du selv eller din virksomhet mottar støtte fra Nav, er det viktig å etterleve kravene som gjelder for den enkelte stønadsordning. Hvis du eller din virksomhet mottar støtte fra Nav, har du plikt til å sette deg inn i og følge de reglene som gjelder for den enkelte stønadsordning. Noen stønader fra Nav kan kombineres med arbeid, da må antall arbeidstimer eller inntekt, meldes inn til Nav. Se www.nav.no for veiledning, og hvilke rettigheter og plikter som gjelder. Arbeidsgivere plikter, med noen unntak, å rapportere arbeidsforholdsopplysninger til Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret). Arbeidsgiver rapporterer disse opplysningene minimum en gang månedlig gjennom A-ordningen til Skatteetaten.

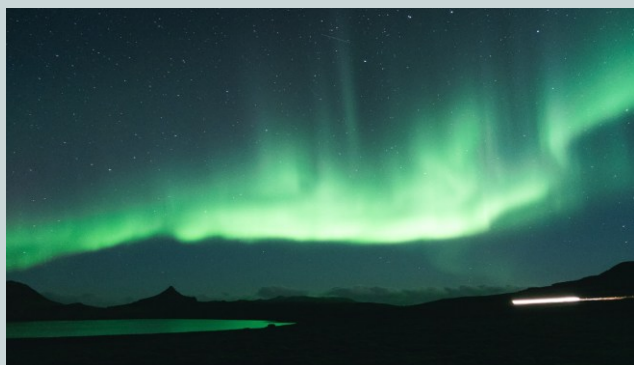
For mer informasjon, besøk www.nav.no

Politiet

Relevant regelverk og kontroll baseres på flere lover og forskrifter som vegtrafikkloven, yrkestransportloven, og utlendingsloven, med særlig fokus på lovlig av opphold, arbeid og løyver. Kontrollene skjer ofte i samarbeid med andre etater som Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Nav, spesielt under sesongen for nordlysturisme. Politiet kan anmelde brudd på yrkestransportregelverket, mens Statens vegvesen kan ilegge gebyr. Ulovlig arbeid kan føre til bortvisning eller utvisning fra Norge, ofte med innreiseforbud på inntil 2 år.

For mer informasjon, besøk www.politiet.no

Lokale hensyn og skikker

Disse retningslinjene er utviklet basert på innspill fra lokalbefolkning, turoperatører, lokale guider, offentlige myndigheter, destinasjonsselskaper og forskningsmiljøer. De beskriver minimumsstandardene for trygg, ansvarlig og respektfull bruk av kjøretøy i turistvirksomhet, slik som ved nordlys- og fjordturer.

Som guider og operatører skal dere ønske besøkende velkommen på en måte som fremmer respekt for våre innbyggere, steder og livsformer. Oppmuntre til omtanke i alle møter for å bidra til å beskytte lokal kultur og samfunnsverdier. Vi anbefaler at disse retningslinjene tas i bruk som et nødvendig minimum for å beskytte lokalsamfunnet og det sårbare miljøet vårt.

Trafikksikkerhet

- **Følg vegtrafikkloven**, og lokale lover og forskrifter.
- **Kjør forsiktig**, og juster farten etter vær- og kjøreforhold, mørke og dyreliv.
- **Juster alltid farten** etter omgivelser, sikt og lokale forhold for å forebygge ulykker. Unngå å skape fare eller ulempe for andre.
- **Hold fartsgrensene**, ha full kontroll over kjøretøyet og foreta kun trygge forbikjøringer.
- **Fjern snø fra taket** og hold alle sikre fri sikt i alle vinduer.
- **La lokaltrafikk slippe forbi** i stedet for å øke hastigheten.
- **Hold deg på høyre side av veien**, stopp kun på godkjente områder og gi alltid vikeplikt for fotgjengere og annen trafikk.
- **Alle sjåfører** skal ha gjennomført kurs i vinterkjøring.
- **Sørg for at ansatte og gjester bruker refleksvester** når dere oppholder dere langs vei.
- **Private veieiere kan forby** motorisert ferdsel og har rett til å hindre bruk av private veier.

Bålbrenning

- **Velg trygge bålplasser:** Lag aldri bål direkte på bakken, på veier eller parkeringsplasser. Selv om det er snø, kan bålet brenne gjennom snølaget og skade underlaget. Hold avstand til hytter, brygger, annen infrastruktur og biler.
- **Bruk etablerte bålplasser:** Hvis det ikke finnes, bruk bålfat eller lignende utstyr som beskytter naturen.
- **Sesongforbud:** Fra 15. april til 15. september er det forbud mot å gjøre opp ild i naturen, bortsett fra på etablerte bålplasser.
- **Vis naturhensyn:** Ikke kutt eller samle levende eller dødt trevirke. Kjøp heller lokalt brensel.
- **Slukk helt:** Brenn veden ned til hvit aske, slukk med vann eller snø, og ta gjerne med restene hjem og kast dem trygt.
- **Rydd etter deg:** Bålrester, trevirke og avfall kan skade bildekk eller snøryddingsutstyr. Ta med både eget og andres søppel.
- **Tips!** Hold bålet lite – vedkubber på tykkelse med håndledet brenner godt og blir raskt til aske dersom dere må dra videre.

Parkering og stoppeplasser

- **Respekter busslommer og rasteplasser** ved å unngå unødvendig stans eller parkering. Bruk kun avsatte og tillatte parkeringsområder, og sørg for at parkeringen er hensynsfull, ikke hindrer adkomst, og følg lokale regler.
- **Bruk av nødblink gir ikke tillatelse** til å stoppe for å ta bilder. Stopp kun der det er både trygt og lovlig.
- **Ikke parker på privat eiendom.**
- **Ikke parker eller stopp i veibanen eller på veikanten** – ikke engang dersom parkeringsområdene ikke er brøytet.
- **Samarbeid med andre kjøretøy** (busser eller minibusser) slik at dere kan stå samlet på samme sted.
- **Vis alltid respekt og profesjonalitet** overfor andre operatører og deres gjester.

Ansvarlig ferdsel

- **Forlat naturen slik du fant den.** Planlegg godt og unngå unødige negative konsekvenser for miljøet. Ta alltid søppel, våtservietter m.m. med deg.
- **Informer gjestene om droneforbud** og viktigheten av å sette seg inn i reglene før dronebruk. Ulovlig dronedeflyging kan føre til bøter og inndragning av dronen.
- **Husk at dere besøker små og sårbare lokalsamfunn** der både miljøet og lokale levemåter lett kan påvirkes av turisme.
- **Ta med toalett-telt** og/eller løsninger for å ta med alt toalettavfall – lokal natur er ikke gjestenes toalett. Lokale reagerer sterkt på dette.
- **Lær gjestene god oppførsel**, og oppfordre dem til å ikke ta bilder inne i private hjem eller av barn og lokalbefolkning uten tillatelse.
- **Hold støynivået lavt**, spesielt etter kl. 23:00 i boligområder.
- **Noen områder ligger langt fra hjelp** – det anbefales at du alltid har med nødvendig sikkerhetsutstyr til alle gjester, f.eks. varmt vann, snacks og termiske tepper.
- **Motorferdsel i utmark og vassdrag** er som hovedregel forbudt.
- **Det er ikke tillatt å føre reinsdyr.**

Takk! Ved å følge og håndheve disse retningslinjene bidrar du til å holde lokalsamfunnet vårt trygt, stolt og levedyktig.

Disse retningslinjene er utarbeidet som informative og forebyggende tiltak gjennom et samarbeid mellom A-krimssenteret i Troms og Finnmark, samt de fem kommunene som utgjør Tromsøregionen: Lyngen, Balsfjord, Tromsø, Storfjord og Karlsøy kommune, som en del av Tromsøregionens prosjekt «Tromsøregionen mot 2050». Troms fylkeskommune har støttet prosjektet gjennom 'Arktis 2030'-programmet.